

ادامه از صفحه اول

رفتار دوگانه در برخورد با خشونت

باید از یک جوهر انسانی، اخلاقی و عادلانه برخوردار باشیم تا رفتاری اقلانعی با این پدیده شوم باشد. رویکردهای متصفانه و ارزش‌گذاری به انسان‌ها در هر گوشه جهان با هر مذهب و رنگ و نژادی که حس دودانگی را تحمیل نکند، می‌تواند بخشی از راه کوتاه‌مدت و درازمدت در برخورد و مدیریت خشونت باشد؛ خشونتی که در ۵۰ سال گذشته اسرائیل آتش آن را در خاورمیانه شعله‌ور نگاه داشته و ایستادن غرب در کنار همه ظلم‌های سازمان‌یافته دولتی و غیردولتی، راه قتل، کشتار، انتحار و انفجار را برای گروه‌های افراطی توجیه‌پذیر می‌کند که پرداختن به این مهم، هم در پیشگیری و هم در درمان خشونت، مفیدفایده است.

خواب شیرین خودروسازان ایرانی

بدون تردید برای رونق و شکوفایی اقتصاد و پایدارکردن شاخص‌های اقتصاد ملی (همان اقتصاد مقاومتی)، چاره‌ای جز تبدیل‌کردن و پیوندن‌دن صنایع محلی و ملی به ساختار و کارکرد صنعت جهانی نبوده و دشواری و پیچیدگی آن نیز برای صاحب‌نظران و اندیشمندان این حوزه پوشیده نیست. مهم این است که در نخستین گام، پذیریم کالای جهانی، تولید جهانی و بازار جهانی می‌خواهد؛ که در آن دانش فنی، نوآوری، خلاقیت، کیفیت، بهره‌وری، رقابت، توسعه بازار، مزیت‌های نسبی، مناسب‌بودن قیمت، مشتری‌مداری، تقویت سازوکار بخش خصوصی و... از اجزای مهم و اصولی ساختار و کارکرد به شمار می‌رود. مصرف‌کنندگان و متقاضیان فهیم امروز با دانش و آگاهی انتخاب و خرید می‌کنند نه با چشمان بسته!

ادامه از صفحه ۴

آموزش عمومی از جیب مردم

اگر ۹۰ درصد بودجه آموزش‌وپرورش به پرداخت حقوق کارکنان و هزینه‌های پرسنلی اختصاص می‌یابد، کاهش سرانه دانش‌آموزی به‌منظور صرفه‌جویی وزارت آموزش‌وپرورش هیچ مصداقی ندارد. چون سرانه دانش‌آموزی خود دچار کسری است. طرح این موضوع جز تشویش اذهان خانواده‌ها در تأمین خدمات آموزشی برای فرزندانشان و ناراضیتی از نظام آموزش و درنهایت سرخوردگی از مسئولیت‌پذیری و پاسخ‌گویی دولت، پیامدی ندارد. خرید خدمات آموزشی به معنی افزایش «پرداخت از جیب خانواده برای آموزش عمومی» و بارکردن هزینه آموزش بر مردم، آن‌هم بیش از گذشته است. در یک نگاه کلی و واقع‌بینانه، موضوع صرفه‌جویی در هزینه آموزش، موضوعی مبتذل است و ضرورت دارد این ادبیات از افکار، اذهان و الفاظ دولت، سیاست‌گذاران و مجریان سیاست‌های آموزشی کشور حذف شود. چراکه بدیهی است هر میزان هزینه بهبود برای آموزش، سودمند بوده و بازده اقتصادی و اجتماعی دارد. مصرف بهینه یعنی به‌کارگیری نیروی انسانی کارآمد در ساختار نظام آموزش‌وپرورش به‌منظور تصمیم‌گیری، سیاست‌گذاری‌های دقیق و مبتنی بر مطالعه و اجرای دقیق سیاست‌ها؛ و کارآمدی سیاست‌های آموزش در گرو هزینه‌کرد بهینه، دقیق و متناسب همین بودجه ناکافی است. کاهش سرانه دانش‌آموزی پیامدی جز افت کیفیت آموزش، دانش‌آموزان بی‌سوادتر و منابع انسانی ناکارآمدتر و ناتوان‌تر ندارد. این نتیجه خود با اهداف طرح تحول نظام آموزش مغایر است و عملاً دستیابی به برخی اهداف آن طرحر از ناممکن می‌کند. درحال حاضر بر هیچ اقتصاددان، جامعه‌شناس و سیاست‌گذاری پوشیده نیست که عامل اصلی توسعه یک کشور، منابع انسانی و قدرت دانش است؛ بنابراین باید پذیرفت و در عمل نیز به آن توجه کرد که سیاست‌گذاری در حوزه‌های مختلف رفاه و ازجمله آموزش نه‌تنها هزینه نیست بلکه به خلق فرصت‌ها و توانمندنی‌ها انجامیده و نشان‌دهنده یک سرمایه‌گذاری منطقی و مبتنی بر دوراندیشی است.

• چگونه می‌شود بدون تحلیل دقیق و اولیه از واقعیت و مطالعات عمیق در ارتباط با این موضوع و تنها با اتکا بر شناخت ساده از هزینه‌ها و تغییرات آنها دست به سیاست‌گذاری زد. نهاد اداری آموزش‌وپرورش باید بتواند اگر از منظر آینده‌نگر نمی‌تواند، حداقل از منظر گذشته‌نگر به این پرسش‌ها پاسخ دهد. این نهاد باید مطالعاتی را در این زمینه انجام و نتایج تحلیل‌های دقیق، انتقادی و واقعی خود را برای اتخاذ تصمیمات مناسب در اختیار این سیستم بگذارد. سیاست‌گذاری بدون ارزیابی سیاست و بدون اتکا بر واقعیت، بی‌پشتوانه است. به گفته کروزیه در کتاب دولت مدرن، دولت هورتن «اگر دولت باید به جامعه خدمت کند باید واقعیت خدمات بی‌شماری که ارائه می‌کند و یا می‌پندارد ارائه می‌کند را بشناسد».

دیپلماسی

نخستین پالس مثبت عربستان به ایران

عادل الجبیر می‌گوید ۲ سال پیش از ظریف دعوت کرده‌اند

زینب اسماعیلی



AP-عکس

وزرای خارجه دو کشور با یکدیگر گفت‌وگوی طولانی‌تری به صورت دوجانبه انجام دادند.

چندسفریدیدیم

در حالی‌که رابطه دو کشور در جریان مذاکرات هسته‌ای که عمدتاً کشورها تمایل داشتند با ایران رابطه داشته باشند، ایران و عربستان عملاً هیچ رابطه دیپلماتیک جدی‌ای نداشتند.
سفری عربستان در ایران هم در همین دوران بود که برای آنچه ادای توضیح خوانده شد، به کشورش فراخوانده شد و دیگر بازنگشت.
سفری بعدی که چند ماه با تأخیر به تهران آمد، نیز کمتر از دو تا سه ماه در تهران ماند. او نیز در دیدار با علی‌اکبر هاشمی‌فسنجانی، بر بینی‌اش بوسه زد که گفته می‌شود این کار در فرهنگ عربی فقط برای مقامات بالای کشور خود باید انجام شود، این موجب شد سفری بعدی نیز به ریاض فراخوانده شود.
چند ماه بعد سفری که پیش از آن در حوزه عراق کار کرده بود، به سمت سفارت در ایران منصوب شد، اما با افت روابط دو کشور، او با اینکه مراتب اداری را در تهران انجام داده بود، هیچ‌گاه برای آغاز مأموریت به ایران نیامد.
یک مقام آگاه دراین‌باره به «شرق» گفت او پیش از سفر به تهران، بازنگشتن شده است. به‌دنبال این ماجرا، بیش از یک‌سال است عربستان در ایران سفیر ندارد و سفارت این کشور در سطح کاردار اداره می‌شود.

در دو سالی که از دولت یازدهم گذشته، دوبار قرار بوده که وزیر خارجه ایران به عربستان سفر کند. حسن روحانی ابتدای ریاست‌جمهوری‌اش از تلاش برای رابطه خوب با همسایگان به‌ویژه عربستان، سخن گفته بود. در یکی از سفرهای منطقه‌ای وزیر خارجه ایران که بعد از توافق ژنو انجام گرفت، عربستان در فهرست کشورهای بود که قرار بود ظریف به آن سفر کند. اما آن سفر به دلیل آنچه در تعطیلات بودن پادشاه اعلام شد، انجام نشد.
ملک عبدالله، پادشاه وقت عربستان، آن زمان بیمار بود اما تعطیل‌بودن پادشاه، جز، عجایب دنیای دیپلماسی بود.

ماجرای دومین سفرانجام‌نشده

دور بعدی که قرار بود وزیر خارجه ایران به عربستان سفر کند، بعد از عید قربان سال گذشته بود که حسین امیرعبداللهیان پیش‌تر در گفت‌وگو با «شرق» دراین‌باره توضیح داد «دکتر ظریف و آقای سعود الفیصل، شه‌ریومار به حاشیه جمع عمومی شصت و نهم سازمان‌ملل متحد با هم دیدار کردند که دیداری مثبت بود».
امیرعبداللهیان درباره سفر وزیر خارجه ایران به عربستان نیز توضیح داد «متأسفانه بعد از یک دوران و گفت‌وگوهای خوب درون مذاکره... آقای سعودالفیصل یکباره در یک کنفرانس مطبوعاتی

با یکی از وزرای خارجه اروپایی حرف‌های نامناسبی درباره جمهوری اسلامی ایران بیان کرد. ازجمله به‌جای اینکه از جمهوری اسلامی ایران برای مبارزه با تروریسم در منطقه و سوریه تقدیر کند، اظهار کرد ایران باید به اشفاق سوریه پایان دهد... ما در حال برنامه‌ریزی و هماهنگی بودیم که آقای دکترظریف بعد از عید قربان به ریاض سفر کند و متعاقب آن، آقای سعودالفیصل به تهران بیاید. این موضع آقای سعودالفیصل برای ما قابل‌قبول نبود. در گفت‌وگوهایی که با مقامات عربستان سعودی از کانال‌های دیپلماتیک داریم... ناخرسندی خودمان را از این رفتار آقای سعودالفیصل اعلام کردیم. در عین حال اتفاق دیگری رخ داد، این بود که برای اولین‌بار وزیر خارجه عربستان سعودی نامه رسمی برای آقای ظریف ارسال کرد و از او خواست که به ریاض سفر کند».

همان زمان از وزیر خارجه ایران برای حضور در کنفرانس سازمان همکاری‌های اسلامی دعوت شده بود که به عربستان سفر کند، اما به دلیل هم‌زمانی با مذاکرات هسته‌ای، معاون وزیر در این نشست حضور یافت. اما ماجرای این دعوت خارج از حضور در این کنفرانس بود.
امیرعبداللهیان همان زمان توضیح داد که «در دعوت‌نامه‌ای خاص و جدا از آن کنفرانس و صرفاً در چارچوب مناسبات دوجانبه، از آقای ظریف خواستند که به عربستان سفر کنند، اما تعارض این دعوت‌نامه و آن موضع‌گیری، قدری تصمیم‌گیری برای این موضوع را دشوار کرد».
به نظر می‌رسد آنچه اکنون مدنظر عادل الجبیر، وزیر خارجه جوان عربستان، از دعوت دو سال پیش از ظریف است، همین دعوت باشد که به دلیل اظهارات ضد ایرانی سعودالفیصل، وزیر خارجه سابق عربستان، انجام نشد.

میزبان در قید حیات نیست

همه اینها در حالی است که از زمان تغییرات گسترده در سیستم دولتی عربستان و روی کارآمدن پادشاه جدید و منصوب‌شدن عادل الجبیر به وزارت خارجه این کشور، هیچ تلاشی برای بهبود رابطه از سوی ریاض انجام نشده است. اکنون عادل الجبیر از دعوتی سخن می‌گوید که حتی در دوران ریاست‌خودش بر دستگاه دیپلماسی عربستان صورت نگرفته و به دعوت سلف خود بسته‌ده کرده است. سلسفی که اکنون حتی در قید حیات نیست.

رهبری آن را امضا کند. رهبری مصوبه شورای‌عالی امنیت ملی را ۲۹ مهر امضا کردند. من شمردم. روحانی می‌خواست درجا آن را تمام کند. ۷۰ روز قبل آنها مصوب کرده بودند. ۲۰ روز آقا را نگه داشتند و امضا نمی‌کرد. هر وقت وظیفه امضا کند قانون می‌شود. امروز برجام با ۲۸ شرط تأیید شده است که البته دو شرط آن تداخل دارد پس می‌شود ۲۶ شرط. - آقا می‌فرماید هرگونه بهانه را از دست دشمن باید بگیریم. پس اگر دولت این کار را انجام ندهد منافع من و تو را به خطر انداخته است. بیدار باشید. ما حتماً از دولت انتظار داریم که ان‌شاءالله انجام خواهد داد. البته می‌گویم امیدواریم چون خیلی از خطوط قرمز آقا زیر پا گذاشته شده است. - آقا فرمودند حق بازبید از مراکز نظامی نباید باشد. در ضمیمه ۱ بند ۷۴ تا ۷۸ وازهای به نام access دسترسی آورده شده است. ببینید چه آورده‌اند و آقا این‌ها هم رفته‌اند و پس‌ای آن را امضا کردند. فقط این را بگویم آن کسی که این توافق را نوشت خیلی به منافع ملت وارد بود. فقط به مردم توضیح بدهم که لوزان را که نوشت، وین را که نوشت، ژنو را که نوشت؟ فقط این را بگویم که ژنو ۳۰ آذر ۹۲ امضا شده است. حدود ۲۰ روز قبل، آبان‌ماه دوستان ما به این توافق دست زدند و نوشتند و چون آقا گفته است آقا گفت من اینها را امضا نمی‌کنم. توافق را گیر آوردند. مگر اینها نمی‌روند آنجا توافق نمی‌کنند. مگر وزیر آنجا نبوده است. بیدار باشید که توافق را چه کسی برای ما نوشته است؟ باید صریح اینها را پرسید.

- سؤال من این است آیا آقای ظریف دروغ گفته است؟ پاسخ می‌دهم نه چون آقا گفته است آقای ظریف متدین است. پس یک راه می‌ماند، یعنی مطالعه نکرده‌اند. آیا شما مطالعه‌نکرده‌امضا کرده‌اید؟ - آقای روحانی همان روز توافق آمد و گفت ما فقط محدودیت چندساله پذیرفته‌ایم. گفت فقط هشت‌ساله پذیرفته‌ایم. آقا در این توافق ۱۰ساله، ۱۵، سال و ۲۰ سال و ۲۵ سال و حتی در برخی موارد ابدی آمده است. سؤال این است که آیا رئیس‌جمهور دروغ می‌گوید. نه. مطالعه نکرده است. - به ما گفته‌اند شما باید تا ابد سوخت مصرف‌شده راکتورهای الفیصل و آینده را به بیرون بفرستید. چرا؟ چون اسرائیل باید امن باشد. چون در سوخت مصرف‌شده پلوتونیوم است. ما که دنبال بمب نیستیم. اما یکی از مصارف پلوتونیوم تولید بمب است و هزار مصرف دیگر هم دارد. از آقااین تعهد گرفته‌اند تا قیامت صالح سوخت مصرف‌شده را به خارج بفرستد. من به صالحی گفتم سال را که می‌دالم ما آینده یعنی چند سال؟ ۱۵ سال؟ ۱۵ سال؟ ۱۰سال؟ گفت امام زمان (عج) بیاید می‌توانیم این تعهد را برداریم؟

روزنه

بعیدی‌نژاد:

قرار نیست آژانس به تمام ادعاهادرباره ایران پاسخ‌روشن و قطعی بدهد

• مدیرکل آژانس، اواسط هفته، گزارشی از آخرین اقدامات ایران در حوزه هسته‌ای منتشر می‌کند که بر مبنای آن اواسط دسامبر، قطع‌نامه‌ای در شورای حکام صادر می‌شود که در آن، موضوع پی‌ام‌دی (مسائل گذشته و حال) خامه پیدا می‌کند، اما آمانو پنج‌شنبه این هفته در جلسه شورای حکام گفته این گزارش دربردارنده نتیجه‌گیری مشخص و قطعی درباره موضوع نخواهد بود.درحالی‌که برخی این سخنان آمانو را نشانه این دانستند که پرونده پی‌ام‌دی هیچ‌گاه بسته نخواهد شد و این‌ا نشانه موفق‌نشدن تیسیم مذاکره‌کننده و توافق هسته‌ای دانستند، اما بعیدی‌نژاد، عضو تیم مذاکره‌کننده، درباره این اظهارات توضیح داده: «بسیاری از این ادعاها و اتهامات در حوزه مسائل نظامی و دفاعی ایران قرار می‌گیرد و رفع این اتهامات به دسترسی‌ها و اطلاعاتی نیاز دارد که به‌هیچ‌وجه ایران نمی‌تواند اینها را به آژانس اعطا کند. بنابراین اینکه آمانو می‌گوید این گزارش کاملاً سفید نخواهد بود به این معناست که به تمام ادعاها و ابهامات قرار نیست پاسخ روشن و قطعی داده شود. مهم آن است که آقای آمانو به صراحت اعلام کرده آژانس برای ارائه ارزیابی نهایی خود آماده است. با این ارزیابی نهایی ابهامات پیرامون برنامه هسته‌ای ایران پاسخ داده خواهد شد و با حل این نگرانی‌ها، شورای حکام در مرحله بعد، در ۱۵ دسامبر پرونده پی‌ام‌دی را مختومه خواهد کرد. تا آنجا که تحولات نشان می‌دهند همه امور به این سمت در حرکت است».در همین حال، نشست فصلی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی روز پنجشنبه در «وین» آغاز به کار کرد. آخرین وضعیت برنامه هسته‌ای ایران در دستور کار این نشست قرار دارد.البته رضا نجفی، سفیر و نماینده دائم ایران در آژانس هم درباره جدیدترین اظهارنظرمدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گفته «آژانس برای تمام کشورهایی که پروتکل الحاقی را اجرا نمی‌کنند همین موضع را دارد، یعنی نمی‌تواند درباره نبود تأسیسات هسته‌ای اعلام‌نشده اطمینان بدهد. بنابراین اعلام می‌کند تمام فعالیت‌های هسته‌ای در آن کشور برای مقاصد صلح‌آمیز هستند».عباس عراقچی، عضوارشاد تیم مذاکره‌کننده هم تأکید کرده است: «۱۰+۵ معتمد شده پرونده پی‌ام‌دی را براساس یک قطع‌نامه در شورای حکام ببندد. اگر این اتفاق نیفتد و گوشه‌ای از موضوع پی‌ام‌دی باز گذاشته شود به این معناست که ایران به تعهدات خود طبق برجام عمل نخواهد کرد. همان‌طور که می‌دانید تغییرات در اراک و فروش اورانیوم، به بسته‌شدن موضوع پی‌ام‌دی از سوی شورای حکام منوط شده است و اگر این اتفاق نیفتد، روند اجرای برجام متوقف می‌شود. بنابراین ۵+۱ باید بین پی‌ام‌دی و برجام یکی را انتخاب کند».

ادامه از صفحه اول

پیچ تاریخی ایران

در نگاه این تفکر راست‌گرا «ایران ابزاری می‌شود ضدعرب» و نه متحد و شریکی قابل‌اعتنا. اینجاست که اتفاق فکر این تفکر برای افزایش رای جامعه وحشت‌زده‌ای که می‌بینند در هر کافه و لقاخانه فرانسه و آلمان، بلژیک و هلند یا ایتالیا و اسپانیا، یک برادر عرب‌زبان نشسته و قلبانی بر لب، عربی سخن می‌گوید. حالا در این شرایط وظیفه ما چیست؟ دل‌بستن به این بیانات؟ باید توجه داشت تحلیل نابجا از این رفتارها و رویه‌ها می‌تواند موجب شود دست‌های نابینا، این جوامع اقلیتی «سرگردان» را به سوی منطقه ما بیش از گذشته سوق دهند و بر کمیت دواغش افزوده شود. مگر نبود همین شرایط در اوایل قرن گذشته که همین اتاق فکر یهود، اروپا را بر ارض موعود براخته پروتکل‌های صهیون هدایت کردند و یک نطفه بحرانی به نام اسرائیل پدید آوردند؟ اینجاست که باید توجه نشان داد و یادآور شد که همین اتاق فکرای مولدی که بحران مسیحی- یهودی اروپا را به خون‌خوارانه منتقل و شکل یهودی- مسلمان دادند، ممکن است استعداد آن را نیز داشته باشند که در شرایط فعلی با جوامع مسلمان عرب و آفریقایی‌تبار در قلمرو خود، همان سبب را دنبال کنند، اما این بار در شکل خلافتی- طریقتی، قومی- نژادی یا طایفه‌ای، و صالبتنه در منطقه و کنار مرزهای ما. با این مفروضات، ساده‌انگاری مطلق است اگر تصور شود همان رویه‌های گذشته جواب خواهند داد. پذیریم ریشه این توجه به ایران، ایجاد روزنه‌هایی بر دیوار ایران‌هراسی بود که از پیشرفت پرتلاهاب پرونده هسته‌ای حاصل شد. اما توجه هم باید داشت اینجا دیوار ایران‌هراسی ترک برداشته اما فرو نیفتاده است پس تفاوت زود هنگام نباید کرد. مستعدبودن فضا برای حضور فرهنگی و تمدنی و محدود است و این درهای نیم‌باز نیز همیشه باز نخواهند ماند. تهاکه بخوانند و تصویری غلط از اسلام ارائه دهند. این بزنگاه مهم است اما آخرین پیچ ما در این جاده بقای هزار پیچ نیست. پس اگر با درایت از آن بگذریم پیچ‌های بعدی تاریخ را با تجربه بیشتر دور خواهیم زد.